

ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ БАЗИС ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

*А. В. Проценко, здобувач, Українська інженерно-педагогічна академія,
protsenko-1@ukr.net*

У статті визначено, що в сучасних умовах функціонування світової економічної системи наявність сфери управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу на підприємствах сприяє їх стратегічному інноваційному розвитку та переходу України на шлях сталого економічного зростання. Оскільки ринкові умови характеризуються нестабільністю фінансового становища підприємств, обумовленою мінливістю попиту та пропозиції, цін на товари й матеріально-технічні ресурси, змінами в конкурентному середовищі та іншими макро- і мікроекономічними факторами, то однією з першочергових задач управління підприємством стає формування й оцінка поточних і перспективних можливостей – управління його інноваційним потенціалом.

Удосконалено поняття «управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємства і визначено, що це – модель послідовної реалізації дій, які спрямовано на утворення сукупності інноваційних ресурсів, реалізація яких сприяє покращенню й оптимізації виробництва, дає можливість впроваджувати та створювати інновації для досягнення стратегічних конкурентних переваг та забезпечення поступального розвитку підприємства.

Доведено, що система структурних трансформацій інноваційного потенціалу підприємств є сукупністю всіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, що можуть забезпечити досягнення в поточній та довгостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

Продемонстровано, що здійснення якісного аналізу інноваційного потенціалу підприємства дозволить забезпечити відповідний рівень економічно-фінансової стійкості підприємства через наявність достатнього обсягу власного капіталу, забезпечити інвестиційний та інноваційний розвиток підприємства завдяки виявленню достатніх можливостей з іммобілізації капіталу із зовнішніх джерел.

Ключові слова: управління, структурні трансформації, інноваційний потенціал, ефективність управління, стратегія, підприємство.

Постановка проблеми. У сучасних умовах функціонування світової економічної системи наявність сфери управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств на вітчизняних підприємствах сприяє їх стратегічному інноваційному розвитку та переходу України на фінансово-економічний шлях зростання. Оскільки ринкові умови характеризуються нестабільністю фінансового становища підприємств, обумовленою мінливістю попиту та пропозиції, цін на товари й мате-

ріально-технічні ресурси, змінами в конкурентному середовищі та іншими макро- і мікроекономічними факторами – однією з першочергових задач керівництва підприємства стає формування й оцінка поточних і перспективних можливостей – управління інноваційним потенціалом. Це викликано, насамперед, необхідністю забезпечення ефективності функціонування й зміцнення конкурентоспроможності промислових підприємств на світовому ринку.

Саме тому, для подолання кризових явищ промисловим підприємствам доцільно здійснювати не тільки управління інноваційним потенціалом, а й використовувати наукомістку продукцію на міжнародному ринку, що, своєю чергою, сприятиме покращенню інноваційних процесів та інноваційній активності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями управління структурними трансформаціями та інноваційного потенціалу займалися вітчизняні та зарубіжні вчені, серед яких: Богма О.[1], Гук О.[2], Гурочкіна В.[3], Іванілова О.[4], Касс М. [5], Левченко Ю. [6], Мазаракі А.[7], Сенів Б. [8], Сидорчук І. [9], Шилова О. [10] та інші. Аналіз цих робіт свідчить про те, що вимагають подальших досліджень питання пов'язані з дослідженням теоретичного базису управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є удосконалення теоретико-емпіричного базису управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методика визначення сутності економічної категорії «управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств» повинна базуватися на чіткому визначенні понять «інноваційний потенціал» та «структурні трансформації». Трактуються категорій «інновації» та «потенціал» в економічній літературі є неоднозначним й суперечливим. Австрійський економіст вперше ввів в науковий обіг термін «інновації» і розглянув питання нових комбінацій чинників виробництва, нових продуктів, нових технологій, нових ринків, нових видів сировини. Згідно його теорії інновація є головним джерелом прибутку [3]. Визначення поняття «інновація» в науковій думці представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Визначення поняття «інновація» в науковій думці

Автор	Визначення	Ключові слова
1	2	3
Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України № 40-IV від 4.07.2002 із змінами, внесеними згідно із Законами від 16.10.2012. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/	Новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери	Конкурентоздатні технології, організаційно-технічні рішення
Азгальдов Г. Г., Костин А. В. (2008).	Процес (або результат процесу), в якому використовується частково або повністю охороноздатні результати інтелектуальної діяльності; та (або) забезпечується випуск патентоспроможної продукції; та (або) забезпечується випуск товарів (послуг), що за якістю відповідають світовому рівню	Процес (або результат процесу)
Твісс Б. (1989).	Процес, у якому винахід або нова ідея набуває економічного змісту	Процес, нова ідея
Барютин Л. С. (2004).	Результати наукових досліджень і розробок, спрямовані на вдосконалення процесу виробничої діяльності, економічних, правових і соціальних відносин у галузі науки, культури, освіти, в інших сферах діяльності суспільства	Результати наукових досліджень і розробок
Санто Б. (1990).	Суспільно-економічний процес, який через практичне використання ідей і винаходів приводить до створення кращих за своїми властивостями виробів, технологій, і у випадку, якщо інновація орієнтована на економічну вигоду, прибуток, її поява на ринку може принести додатковий дохід	Суспільно-економічний процес, практичне використання ідей і винаходів

Автор	Визначення	Ключові слова
1	2	3
Фатхутдинов Р. А. (2008).	Кінцевий результат впровадження нововведення з метою зміни об'єкта управління й отримання економічного, соціального, екологічного, науково-технічного або іншого виду ефекту	Кінцевий результат впровадження нововведення
Валента Ф. (2008).	Зміна в первісній структурі виробничого організму, тобто перехід внутрішньої структури до нового стану	Зміна в первісній структурі виробничого організму
Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. С. (2003).	Нове явище, новаторство або будь-яка зміна, яка вноситься суб'єктом господарювання у власну діяльність із метою підвищення своєї конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках	Нове явище, новаторство або будь-яка зміна

Таким чином, розглянувши визначення «інновація» можна сказати, що це – процес (нова ідея або винахід), який під час впровадження (розробки чи створення) може перетворитися у нову стратегічно удосконалену продукцію, технологію для досягнення максимально вигідного ефекту.

Розглядаючи існуючі погляди науковців на зміст поняття «потенціал», який згідно з тлумаченням походить від латинського

слова «potentia», в перекладі означає «сила», «змога», «потужність» й визначається як «ступінь потужності (приховані можливості) у якому-небудь відношенні» [2-4]. В сучасних дослідженнях поняття «потенціал» використовується для позначення найбільш оптимальних та перспективних аспектів підвищення ефективності діяльності підприємства (таблиця 2).

Таблиця 2

Визначення поняття «потенціал» в науковій думці

Автор	Визначення	Ключові слова
1	2	3
Євдокимов Ф. І., Мізіна О. В. (2004).	Можливості, наявні сили, запаси, засоби, які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для здійснення чого-небудь	Можливості, наявні сили, запаси, засоби
Ларин Е. В. (2002).	Реальна, фактична здатність підприємства створювати максимальний обсяг матеріальних благ із врахуванням певних ресурсних обмежень, збалансованості трудових та матеріальних ресурсів	Реальна, фактична здатність
Погрішук Б. В. 2	Здатність комплексу параметрів розв'язувати найважливіші виробничі та науково-технічні проблеми забезпечення їх ефективного розвитку	Здатність розв'язувати найважливіші проблеми
Кучерук Г. Ю. (2008).	Можливості підприємства використовувати наявні чи приховані ресурси для досягнення поставленої мети	Можливості підприємства
Назарова О. Г. (2014).	Сукупність можливостей, які були використані для зміни існуючого стану об'єкту в позитивному напрямі, а можуть залишитися не використаними	Сукупність можливостей, зміни
Федонін О. С. (2004).	Сукупність необхідних для функціонування або розвитку системи різних видів ресурсів	Сукупність різних видів ресурсів
Чумаченко М. Г. (2001).	Результат використання потужностей системи у відносинах, що виникають на підприємстві з метою досягнення максимально можливого фінансового результату	Результат використання потужностей
Бутко М. П. (2010).	Сукупність наявних можливостей для досягнення поставленої мети, що дозволяє оцінити інноваційний потенціал та ступінь його використання	Сукупність наявних можливостей, ступінь використання
Дзюба Т. А. (2016).	Можливості та здатність сукупності ресурсів підприємства виконувати поставлені перед ним завдання, протистояти зовнішнім та внутрішнім загрозам, забезпечуючи економічне зростання підприємства	Можливості та здатність сукупності ресурсів

Автор	Визначення	Ключові слова
1	2	3
Сабадирьова А. Л. (2010).	Сукупність якостей системи взаємопов'язаних ресурсів, можливостей та їх мобілізації щодо досягнення поставленої мети підприємства, конкурентних переваг із врахуванням впливу зовнішнього середовища	Якості системи взаємопов'язаних ресурсів
Телешевська С. М. (2016).	Можливості, наявні сили, запаси, засоби, які можуть бути використані, або рівень потужності у будь-кому відношенні, сукупність засобів, необхідних для чогонебудь	Можливості, наявні сили, запаси, засоби
Анчишкин А. И. (1989).	Сукупність різних видів ресурсів, які в процесі виробництва набувають форми факторів виробництва	Сукупність різних видів ресурсів
Гетьман О. О. (2010).	Можливості підприємства виготовляти продукцію певного асортименту, номенклатури та якості у потрібній для споживачів кількості	Можливості підприємства

Визначення поняття потенціалу має не лише важливе наукове, а й практичне значення, оскільки уявлення про його зміст визначає підхід до його оцінки, вимірювання й управління. Отже, потенціал – це стратегічні можливості загальної системи ресурсів та компетентнісних можливостей підприємства створювати конкурентні переваги для досягнення максимального економічно-

го зростання за допомогою реалізації бізнес-процесів.

Існує велика кількість видів потенціалу в залежності від різних класифікаційних ознак. Оскільки кожен із видів потенціалу мають свої особливості, то й класифікаційні ознаки мають бути адаптовані під визначені особливості (рис. 1).

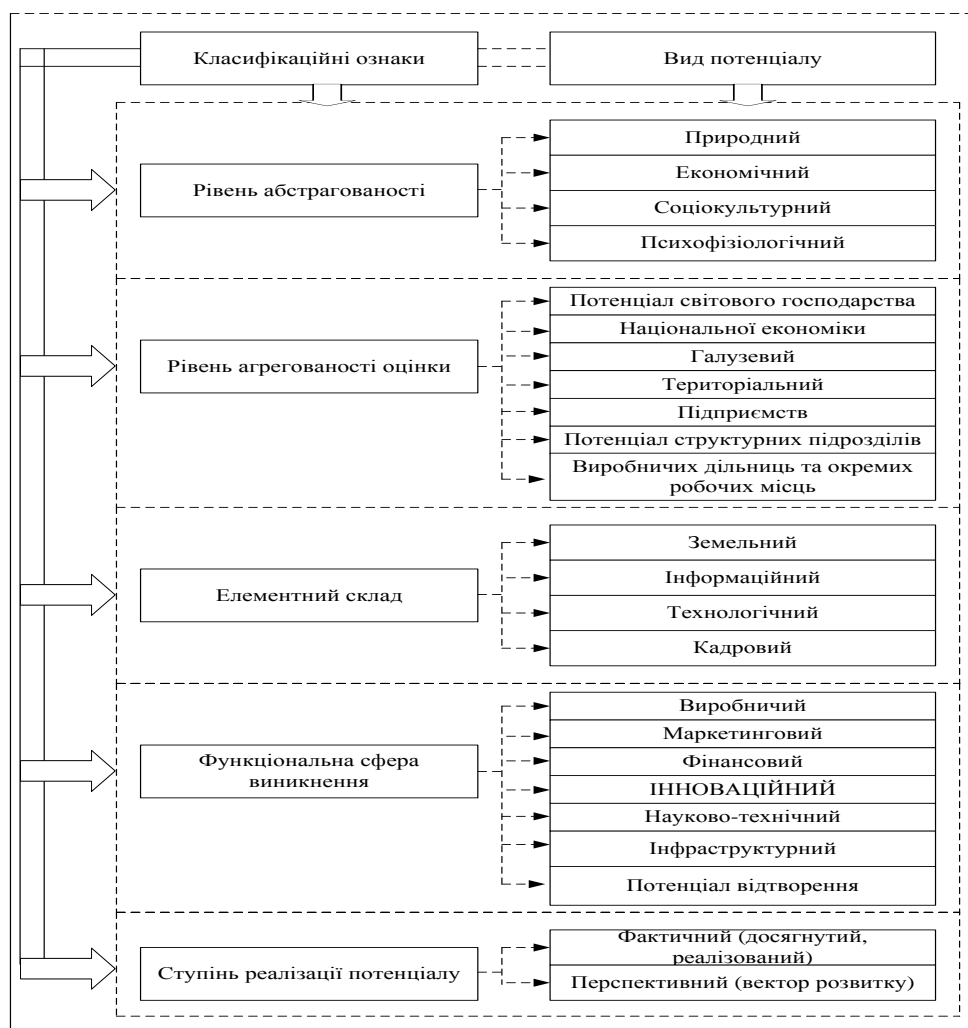

Рис. 1. Види потенціалу за класифікаційними ознаками [2, 5-7, 10]

Саме тому, інноваційний потенціал є сукупністю інноваційних ресурсів. Їх реалізація сприяє покращенню й оптимізації виробництва, дає можливість упроваджувати та створювати інновації для досягнення стратегічних конкурентних переваг підприємства. Таким чином, забезпечується його поступальний розвиток

Отже, дійти згоди стосовно терміну «інноваційний потенціал» вченим-економістам теж не вдається (рис. 2). Як наслідок, відсутній єдиний науково-

емпіричний підхід до аналізу цієї категорії та її структури (табл.3).

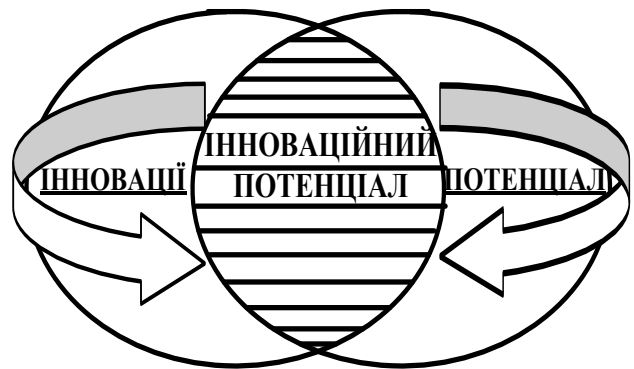

Рис. 2. Структура формування поняття «інноваційний потенціал»

Таблиця 3

Визначення поняття «інноваційний потенціал» в науковій думці

Автор	Визначення	Ключові слова
1	2	3
Гук О. В., Дейнека О. С., Лексін Р. І. (2016).	Сукупність інноваційних ресурсів, реалізація яких сприяє покращенню й оптимізації виробництва, дає можливість упроваджувати та створювати інновації для досягнення стратегічних конкурентних переваг підприємства	Сукупність інноваційних ресурсів
Шилова О. Ю., Чермошенцева Є. С. (2012).	Результат наявності ресурсів (що характеризують кількість і якість факторів виробництва в певних умовах), залучених для досягнення поставлених цілей за допомогою існуючих методів регулювання і координації діяльності суб'єкта господарювання на засадах соціального менеджменту	Результат наявності ресурсів
Вікарчук О. І. (2009).	Складна система показників, яка характеризується цілеспрямованою активністю	Цілеспрямована активність
Данько М. (2007).	Сукупність елементів, необхідних для вирішення певних виробничих проблем, і готовності суб'єкта господарювання до їх вирішення	Вирішення виробничих проблем
Гриньов А. В. (2003).	Сукупність усіх наявних матеріальних і нематеріальних активів підприємства, що використовуються в процесі здійснення інноваційної діяльності	Сукупність активів підприємства
Кокурин Д. И. (2010).	Містить невикористані приховані можливості накопичених ресурсів, що можуть бути залучені для досягнення цілей економічних суб'єктів	Приховані можливості
Балабанов И. Т. (2000).	Утворюють матеріальні, фінансові, інформаційні, науково-технічні ресурси, що застосовуються в інноваційній діяльності підприємства	Застосовуються в інноваційній діяльності
Верба В. А., Новікова І. В. (2003).	Цілеспрямована комбінація інноваційних ресурсів та каталізаторів, які роблять можливим використання цих ресурсів для досягнення цілей інноваційної діяльності, підвищення рівня конкурентоспроможності та стратегічного успіху підприємства	Цілеспрямована комбінація інноваційних ресурсів
Богма О. С. (2011).	Можливості реального використання ресурсів підприємства на практиці з метою реалізації конкретних інноваційних проектів	Можливості використання ресурсів
Якименко О. В. (2013).	Складна багатокомпонентна динамічна система, яка є важливою умовою економічного розвитку підприємства	Складна система
Савчук А. В. (2003).	Сукупність усіх його ресурсів, які можуть бути задіяними у процесі здійснення інноваційної діяльності	Сукупність ресурсів

Автор	Визначення	Ключові слова
1	2	3
Хмизова О. В., Сисан О. М. (2016).	Інтегральна сукупність взаємопов'язаних у певних соціально-економічних формах ресурсів, яка характеризує можливість (здатність) підприємства під дією зовнішніх і внутрішніх факторів створювати й ефективно впроваджувати інновації з метою досягнення інноваційних стратегічних змін, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства	Інтегральна сукупність ресурсів
Андрианов Д. С. (2006)	Міра готовності організації (підприємства) виконувати завдання, які забезпечують досягнення поставленої інноваційної цілі	Міра готовності виконувати
Инновационный менеджмент: Справ.пос. / од Завлин П. Н., Казанцев А. К., Миндели Л. Э. (1998).	Міра готовності організації (підприємства) реалізувати інноваційний проект або програму інноваційних перетворень, генерувати і впроваджувати інновації	Міра готовності реалізувати
Федулова Л. І., Колош М. О. (2007).	Міра готовності організації виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети, тобто міра готовності до реалізації проекту чи програми інноваційних стратегічних змін	Міра готовності до реалізації
Шилова О. Ю., Чермошенцева С.С. (2012).	Сукупність процесів, пов'язаних із здійсненням інноваційної діяльності в поточному й стратегічному періодах, що вимагають залучення як традиційних ресурсів, так і інноваційних, які використовуються для забезпечення інноваційного шляху розвитку підприємства, у результаті чого створюється система нововведень або окремі інновації різного рівня	Сукупність процесів
Янковець Т. М. (2009).	Те, що з одного боку, інтегрує в собі ресурси, а з іншого – дає поштовх до їх розвитку у подальшому	Інтегрує, дає поштовх до розвитку
Володін С. А., Чекамова О. І. (2017).	Наявність та готовність до використання системи засобів і ресурсів при веденні інноваційної діяльності з метою одержання конкурентних переваг	Наявність та готовність до використання засобів і ресурсів

Більшість вчених-економістів вважають, що інноваційний потенціал – це характеристика потоку нововведень, ефективності корпоративних НДДКР, швидкості доведення новацій до ринку, рівня технологічного лідерства, що обумовлює «синергетику» інноваційної діяльності різних структурних підрозділів [6-8]. На думку інших фахівців, інноваційний потенціал – це сукупність кадрових, матеріально-технічних, інформаційних і фінансових ресурсів, які обслуговуються відповідною інфраструктурою метою реалізації нововведень [2-3]. Отже, інноваційний потенціал має багатогранну сферу визначення, що дає змогу зробити висновок про невід'ємність від управлінської сфери діяльності підприємства.

Підсумовуючи, слід зазначити, що ряд економістів акцентують увагу на ресурсному забезпеченні інноваційних проектів, фінансово-економічних і організаційно – технічних аспектах діяльності фірми, інші – звертають увагу на корпоративний дух, політику підприємства стосовно нововведень. Саме тому інноваційний потенціал – це сукупність інноваційних ресурсів, реалізація яких сприяє покращенню й оптимізації виробництва, дає можливість упроваджувати та створювати інновації для досягнення стратегічних конкурентних переваг та забезпечення поступального розвитку підприємства.

Визначимо тепер сутність поняття «структурна трансформація», яке включає два поняття «структура» й «трансформація» (рис. 3).

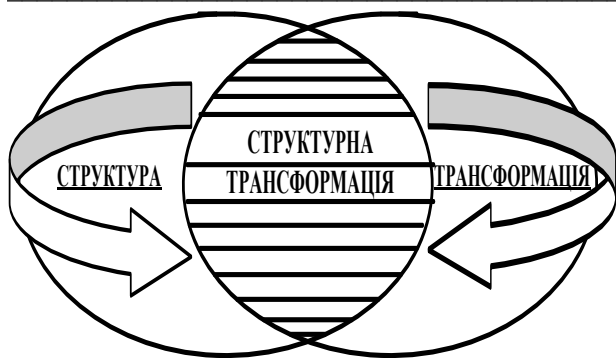

Рис. 3. Структура формування поняття «структурна трансформація»

Трансформація – це процес реалізації змін, який направлено на стабілізацію діяльності розвитку підприємства. А структура

– сукупність компонентів єдиної управлінської системи, які ієрархічно ідентифіковані, утворюють та розвивають стійкі зв'язки у процесі їх взаємодії між собою. Отже, структурна трансформація – це зміни ієрархічної будови системи, яка є серцевиною самої системи й визначає її сутність, та наповнення такої системи окремими елементами, а також ідентифікує їх природу, утворює та розвиває стійкі зв'язки у процесі їх взаємодії між собою.

Таким чином, теоретичний інструментарій управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств представлено на рис. 4.

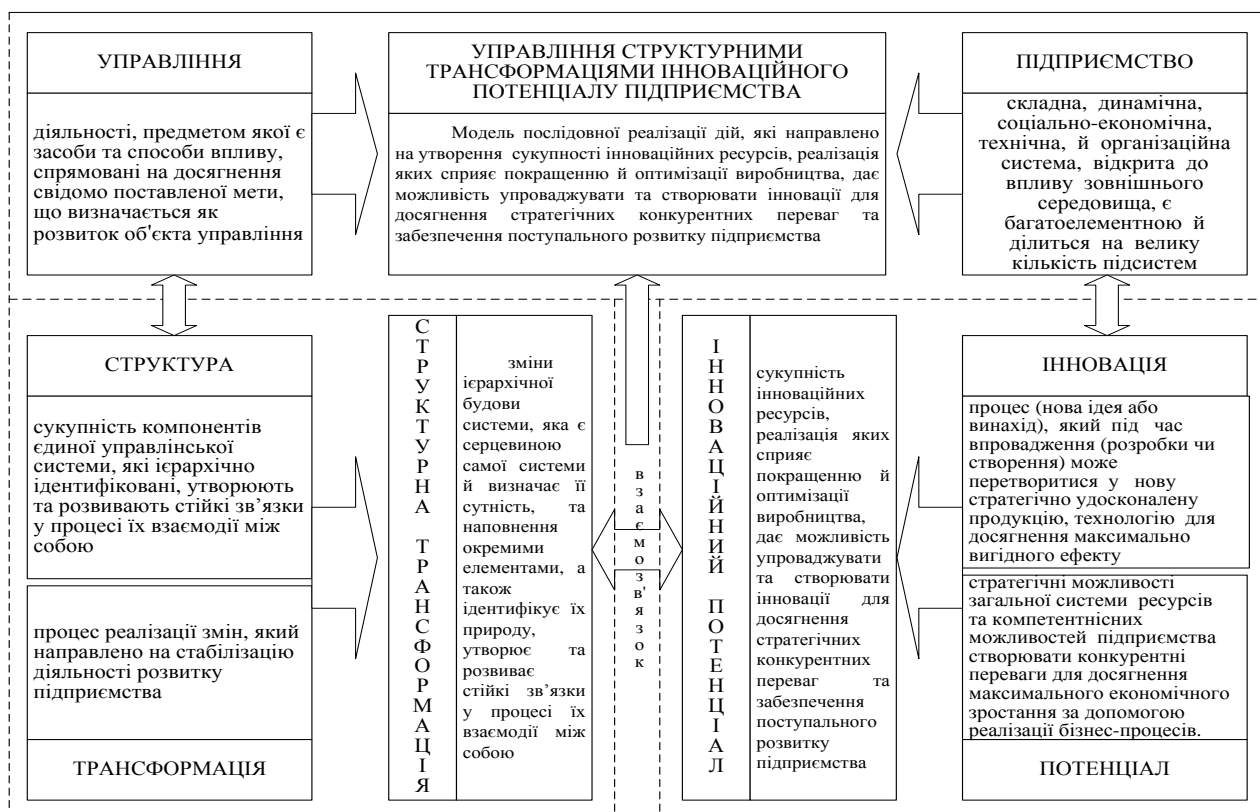

Рис. 4. Теоретичний інструментарій управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств

Висновок. Отже, система структурних трансформацій інноваційного потенціалу підприємств представляє собою сукупність всіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, що можуть забезпечити досягнення в поточній та довгостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища. Таким чином, здійснення якісного аналізу інноваційного поте-

нціалу підприємства дасть змогу: забезпечити відповідний рівень економічно-фінансової стійкості підприємства через наявність достатнього обсягу власного капіталу; забезпечити інвестиційний та інноваційний розвиток підприємства внаслідок виявлення існування достатніх можливостей з іммобілізації капіталу із зовнішніх джерел; забезпечити цільовий рівень прибутковості; створити інформаційну основу для дієдат-

ної та гнучкої системи управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємства.

Література

1. Богма О. С. Сутність інноваційного потенціалу підприємства / О. С. Богма // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – 2011. – № 1. – С. 12–15.
2. Гук О. В. Інноваційний потенціал як інструмент забезпечення інноваційного розвитку підприємства / О. В. Гук, О. С. Дейнека, Р. І. Лексін // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 14. – С. 348–351.
3. Гурочкіна В. В. Інноваційний потенціал підприємств: сутність та система захисту / В. В. Гурочкіна // Економіка: реалії часу. – 2015. – № 5 (21). – С. 51–57.
4. Іванілова О. А. Методологічні підходи до підвищення ефективності виробництва на інноваційній основі / О. А. Іванілова // Ефективна економіка. – 2011. – № 8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=667>.
5. Касс М. Е. Формирование стратегии инновационного развития предприятия на основе управления нематериальными активами: монография / М. Е. Касс. – Н. Новгород: ННГАСУ, 2011. – 159 с.
6. Левченко Ю. Г. Сутність та складові інноваційного потенціалу підприємства / Ю. Г. Левченко // Наукові праці НУХТ. – 2012. – № 43. – С. 57–61.
7. Мазаракі А. А. Інноваційний потенціал України: монографія / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко, В. М. Костюченко, Л. П. Кудирко [та ін.]; за заг. ред. А. А. Мазаракі – К. : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2012. – 592 с.
8. Сенів Б. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства: проблеми і шляхи розв'язання / Б. Сенів // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – 2010. – Вип. 14–15. – С. 243–250.
9. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства / І. П. Сидорчук // Економіка і регіон. – 2014. – № 2 (45). – ПолтНТУ. – С. 97–101.
10. Шилова О. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління / О. Ю.

Шилова, С. С. Чермошенцева // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 1. – С. 220–227.

References

1. Bohma, O.S. (2011). Sutnist innovatsiynoho potentsialu pidpriematva. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky, (1), 12-15.
2. Huk, O.V., Deyneka, O.S., & Lieksin, R.I. (2016). Innovatsiynyy potentsial yak instrument zabezpechennia iinnovatsiynoho rozvytku pidpriemstva. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky, Vol. 14, 348-351.
3. Hurochkina, V.V. (2015). Innovatsiynyy potentsial pidpriemstv: sutnist ta systema zakhystu. Ekonomika: realii chasu, 5(21), 51-57.
4. Ivanilova, O.A. (2011). Metodolohichni pidkhody do pidvyshchennia efektyvnosti vyrobnytstva na innovatsiyniy osnovi. Efektyvna ekonomika, (8), Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=667>
5. Kass, M.E. (2011). Formirovanie strategii innovatsionnogo razvitiya predpriyatiya na osnove upravleniya nematerialnymi aktivami. N. Novgorod, NNGASU.
6. Levchenko, Yu.H. (2012). Sutnist ta skladovi innovatsiynoho potentsialu pydriemstva. Naukovi pratsi NUKhT, (43), 57-61.
7. Mazaraki, A.A., Melnyk, T.M., Yukhymenko, V.V., Kostiuchenko, V.M., & Kudyrko, L.P. (2012). Innovatsiynyy potentsial Ukrainy. Kyiv: Kyivskyy natsionalnyy torhivno-ekonomichnyy universytet.
8. Seniv, B. (2010). Otsinka efektyvnosti innovatsiynoi diyalnosti pidpriemstva: problemy i shliakhy rozviazannia. Ukrainska nauka: mynule, suchasne, maybutnie, Vol. 14–15, 243-250.
9. Sydorchuk, I.P. (2014). Sutnist, struktura ta isoblyvosti otsiniuvannia innovatsiynoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva. Poltavskyy NTU. Ekonomika i rehion., 2(45), 97-101.
10. Shylova, O.Yu., & Chermoshentseva, Ye.S. (2012). Innovatsiynyy potentsial pidpriemstva: sutnist i mekhanizm upravlinnia. Marketynh i menedzhment innovatsiy, (1), 220-227.

ТЕОРЕТИКО-ЭМПИРИЧЕСКИЙ БАЗИС ИССЛЕДОВАНИЯ УПРАВЛЕНИЯ СТРУКТУРНЫМИ ТРАНСФОРМАЦИЯМИ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ

А. В. Проценко, соискатель, Украинская инженерно-педагогическая академия

В статье определено, что в современных условиях функционирования мировой экономической системы наличие в сфере управления структурными трансформациями инновационного потенциала предприятий на отечественных предприятиях способствует их стратегическому инновационному развитию и переходу Украины на путь устойчивого экономического роста. Поскольку рыночные условия характеризуются нестабильностью финансового положения предприятий, обусловленного изменчивостью спроса и предложения, цен на товары и материально-технические ресурсы, изменениями в конкурентной среде и другими макро- и микроэкономическими факторами, то одной из первоочередных задач управления предприя-

тием становится формирование и оценка текущих и перспективных возможностей – управление его инновационным потенциалом.

Усовершенствовано понятие «управление структурными трансформациями инновационного потенциала предприятия» и определено, что это – модель последовательной реализации действий, которые направлены на создание совокупности инновационных ресурсов, реализация которых способствует улучшению и оптимизации производства, дает возможность внедрять и создавать инновации для достижения стратегических конкурентных преимуществ и обеспечения поступательного развития предприятия.

Доказано, что система структурных трансформаций инновационного потенциала предприятий представляет собой совокупность всех имеющихся и потенциальных ресурсов предприятия, которые могут обеспечить достижение в текущей и долгосрочной перспективе определенных стратегических целей с учетом влияния факторов внешней среды.

Продемонстрировано, что осуществление качественного анализа инновационного потенциала предприятия позволит обеспечить соответствующий уровень его экономической финансовой устойчивости через наличие достаточного объема собственного капитала, обеспечить инвестиционное и инновационное развитие предприятия за счет выявления достаточных возможностей по имобилизации капитала из внешних источников.

Ключевые слова: управление, структурные трансформации, инновационный потенциал, эффективность управления, стратегия, предприятие.

THEORETICAL AND EMPIRICAL BASIS FOR THE STUDY OF MANAGEMENT OF STRUCTURAL TRANSFORMATIONS OF ENTERPRISE INNOVATIVE POTENTIAL

A. V. Protsenko, Applicant, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy

The article determines that in the current conditions of functioning of the world economic system, the presence of the sphere of managing the structural transformations of innovative potential of enterprises at domestic enterprises contributes to their strategic innovation development and transition of Ukraine to the financial and economic growth path. Since market conditions are characterized by volatility of the financial position of enterprises due to the volatility of supply and demand, prices for goods and material and technical resources, changes in the competitive environment and other macro and microeconomic factors – one of the primary tasks of enterprise management is to form and evaluate the current and long-term prospects – management of innovation potential.

The concept of «structural transformation management and innovation potential of the enterprise» has been refined and determined that it is a model of consistent implementation of actions aimed at creation of a set of innovative resources, the realization of which promotes the improvement and optimization of production, enables the introduction and creation of innovations for strategic competitive advantages ensuring the progressive development of the enterprise.

It is concluded that the system of structural transformations of innovative potential of enterprises is a set of all available and potential resources of the enterprise, which can ensure the achievement of certain strategic goals in the current and long-term perspective, taking into account the influence of environmental factors. Thus, carrying out a qualitative analysis of the innovative potential of the enterprise will enable: to ensure an adequate level of economic and financial sustainability of the enterprise through the availability of sufficient amount of equity capital; to ensure the investment and innovative development of the enterprise due to the identification of sufficient opportunities for capital immobilization from external sources.

Keywords: management, structural transformations, innovation potential, management effectiveness, strategy, enterprise.

Надійшла до редакції 18.04.2019 р.